

Beslut om transportsystemet för avfallsslam

Sammandrag av utlåtandena och svar på dem

1. **Hangö stad** har i sitt utlåtande ansett att systemet där fastighetsägaren ordnar transporten fungerar väl i Hangö och i Västra Nyland. Det nuvarande systemet har i huvuddrag fungerat väl. Det är viktigt att lokala privata, även små aktörer, kan fortsätta sin affärsverksamhet i området.

Svar

Inga motiveringar har framförts som stöd för utlåtandet. Enligt de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet inte de villkor som uppställs i § 37 i avfallslagen. Avfallslagens villkor är utgångspunkten för transportsystemet, inte understöddet av företagarnas verksamhetsförutsättningar. Avfallslagen har uppgjorts för att trygga människornas och miljöns välmående.

2. **Miljö- och byggnadsnämnden i Sjundeå** har i strid med föredragandens förslag ansett att det nuvarande systemet är kundvänligare. Speciellt på landsbygden är det viktigt att få välja tömningsutrustning och tidpunkt. Transportregistret bör utvecklas så att det möjliggör en uppdaterad (real-tida) myndighetsövervakning.

Svar

Inga motiveringar framförs till stöd för utlåtandet. Med de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet för avfallsslam inte de villkor som uppsatts i § 37 i avfallslagen.

3. **Byggnads- och miljönämnden i Ingå** har i strid med föredragandens förslag konstaterat att det inte finns någon orsak för kommunen att övergå till en av kommunen ordnad transport av slam. I Ingå kommun finns rikligt med service inom slamtransport. Den av fastighetsägaren ordnade slamtransporten gör att slamtransporterna i kommunen fungerar väl och förorsakar ingen fara för hälsa eller miljö. Den av fastighetsägaren ordnade slamtransporten främjar konkurrensen, förbättrar servicen och gör servicen mera mångsidig. Fastighetsägarnas kostnader hålls på en rimlig nivå. Företagen har följt de givna reglerna och bestämmelserna, och det nuvarande systemet försvagar inte myndighetens verksamhet.

Svar

Inga motiveringar eller hänvisningar har framförts till de i utlåtandet framförda utsagorna. På basis av Högsta förvaltningsdomstolens årsboksbeslut gällande systemet med avfallstransporter är det klart att det bör finnas tillräckliga uppgifter och utredningar för att kunna bedöma de i avfallslagen uppsatta förutsättningarna för det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet. Som det framgår ur beslutsförslaget har alla företag inte följt de givna reglerna.

4. **Miljö- och byggnadsnämnden i Raseborg** har i strid med föredragandens förslag beslutat att i sitt utlåtande säga att det nuvarande systemet inte ändras och att man därför inte kommer att övergå till en av kommunen ordnad transport av avloppsslam.

Svar

Inga motiveringar har framförts som stöd för utlåtandet. Enligt de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller detta system för slamtransporter inte de i § 37 i avfallslagen uppsatta kraven.

5. **Byggnads- och miljönämnden i Lovisa stad** har i sitt utlåtande konstaterat att de problem man har stött på vid uppbyggandet och upprätthållandet av transportregistret för avloppsslam påvisar att det inte är möjligt att upprätthålla ett i § 143 i avfallslagen åsyftat uppdaterat och heltäckande register i samband med det av fastighetsinnehavaren ordnade avfallstransporten. Med tanke på vattenskyddet är det av yttersta vikt att systemet för transport av avloppsslam är funktionssäkert.

Svar

Utlåtandet har beaktats på det sätt som framgår ur beslutsförslaget.

6. **Kommunstyrelsen i Askola** har i strid med föredragandens förslag framfört som sitt utlåtande att man i fortsättningen i Askola kommer att ordna transporten av det slam från slamavskiljande och slutna slambrunnar som uppstår i bostäderna som en av fastighetsinnehavaren ordnad avfallstransport på ett sätt som uppfyller förutsättningarna i avfallslagen.

Svar

Inga motiveringar har framförts som stöd för utlåtandet. Med de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet för slam inte de villkor som uppställts i § 37 i avfallslagen.

7. **Stadsstyrelsen i Raseborg** har ansett att det nuvarande systemet i Raseborg kan fortsätta, dvs. ett system där fastighetsinnehavarna ordnar transporten av slammet från slamavskiljande och slutna slambrunnar.

Svar

Inga motiveringar har framförts för utlåtandet. I de motiveringar som framgår i beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade systemet för transport av slam inte de villkor som uppsatts i § 37 i avfallslagen.

8. **Byggnads- och miljönämnden i Borgå stad** har i strid med föredragandens förslag i sitt utlåtande konstaterat bl.a. att den nuvarande av fastighetsinnehavaren ordnade transporten av slam från slamavskiljande och slutna slambrunnar är fungerande och uppfyller kraven i § 37 i avfallslagen. I ett av kommunen ordnat transportsystem skulle servicen försämrats. Transporterna skulle övergå till regelbundna tömningsintervaller och då kunde tömningen ske endera ur en ännu inte fylld brunn eller behållaren kunde vara överfull. Med tanke på myndighetsövervakningen tryggar lagen en likadan övervakning oberoende av transportsystem. Avfallstransportföretagen meddelar fastigheterna, avfallskärlets storlek och tömningsintervallen per avfallsslag till registret för avfallstransporter.

Svar

Inga motiveringar eller hänvisningar har framförts som stöd för de i utlåtandet framförda konstaterandena. På basis av Högsta förvaltningsdomstolens årsboksbeslut gällande systemet med avfallstransporter är det klart att man, för att kunna bedöma de förutsättningar som avfallslagen uppställer för den av fastighetsinnehavaren ordnade avfallstransporten, måste ha tillgång till nödvändiga

uppgifter och redogörelser. Den som avgivit utlåtandet har haft felaktiga uppgifter om det av kommunen ordnade systemet för transport av avloppsslam. I motsats till vad byggnads- och miljönämnden har framfört, säkerställer lagen inte övervakningen i båda transportsystemen. Tvärtom förutsätter lagen att man i den av fastighetsinnehavaren ordnade transporten av avfall bör kunna ordna övervakningen på ett tillräckligt effektivt sätt. I praktiken har det visat sig vara svårt att sköta övervakningen. Så som det framgår ur beslutsförslaget, får avfallshanteringsmyndigheten inte in de aktuella uppgifterna från alla transportföretagen, fastän lagstiftningen förpliktar dem att inlämna uppgifterna till avfallshanteringsmyndigheten.

9. **Miljönämnden i Vichtis** har i strid med föredragandens förslag i sitt utlåtande konstaterat att det nuvarande av fastighetsinnehavare ordnade systemet för avfallstransport borde fortsätta. Det nuvarande transportsystemet uppfyller kraven i § 37 i avfallslagen.

Svar

Inga motiveringar har framförts för utlåtandet. Med de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade systemet för transport av slam inte de villkor som uppställs i § 37 i avfallslagen.

10. **Byggnads- och miljönämnden i Askola (miljöskyddsmyndigheten i Askola och Borgnäs)** har i strid med föredragandens förslag föreslagit att den av fastighetsinnehavaren ordnade transporten av slam från slamavskiljande och slutna slambrunnar skulle fortsätta i området. Det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet av avloppsslam fungerar väl i Askola och Borgnäs kommun och kunderna har varit nöjda med servicen. Byggnads- och miljönämnden i Askola och Borgnäs har konstaterat att de i § 37 i avfallslagen uppställda kraven uppfylls för att fortsätta det nuvarande transportsystemet för slam från slamavskiljande och slutna slambrunnar. Vid den fastighetsvisa transporten av avloppsslam har man i Askola och Borgnäs noggrant följt kommunens avfallshanteringsföreskrifter och avfallet har transporterats till sakenliga mottagnings- och behandlingsplatser. Därför kan man påvisa att transportsystemet inte har medfört olägenheter för hälsa eller miljö. I Askola och Borgnäs har det funnits tillräckligt med tillförlitlig transportservice för avfall (som fungerat i egen kommun och i grannkommunerna) att tillgå på måttliga och jämlika villkor. Utlåtandena och anmärkningarna bör tillräknas betydelse då beslutet fattas och de måste beaktas. Nämnden har önskat understryka att lagen inte förbjuder att välja en av fastighetsinnehavaren ordnad transport av avloppsslam. Det faktum att ärendet alltid på nytt hämtats till avfallsnämnden står i strid med rättsprinciperna för god förvaltning och förtroendeskydd. Hittills har de framförda siffrorna om antalet fastigheter med avloppsslam och mängden slam varit uppskattningar och större än de verkliga mängderna, eftersom man har räknat med t.ex. oanvända fastigheter och sommarbostäder. Det finns inga bevis på att slammet olagligt skulle dumpas i naturen. Båda transportsystemen är i en jämlig ställning i avfallslagen. För myndighetsövervakningens del tryggar lagen en likadan övervakning oberoende av transportsystem. Den kommunala konkurrensutsättningen kan vara mycket förödande för transportbranschens regionala företagsverksamhet.

Svar

Man har inte framfört motiveringar eller hänvisningar till de framförda konstaterandena. På basis av Högsta förvaltningsdomstolens årsboksbeslut gällande systemet med avfallstransporter är det klart att för att man skall kunna bedöma de förutsättningar som i lagen uppställts för det av

fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet måste det finnas tillräckliga uppgifter och redogörelser. Kommunernas utlåtanden kan inte anses utgöra tillräckliga utredningar för att de i lagen uppställda villkoren skulle uppfyllas i området. Ett beslut om att ordna avfallstransporten så att fastighetsinnehavaren ordnar den kan fattas endast då förutsättningarna i avfallslagen uppfylls. Ärendet har alltid på nytt hämtats till avfallsnämnden för behandling därför att avfallsnämnden inte har fattat ett beslut i ärendet som skulle ha vunnit laga kraft. Helsingfors förvaltningsdomstol och Högsta förvaltningsdomstolen har remitterat besluten till avfallsnämnden för ny behandling. Därmed har avfallshanteringsmyndigheten inget annat val än att bereda ärendet på nytt för behandling i avfallsnämnden.

Såvida man i utlåtandet hänvisar till den utredning som Borgå regionala avfallshanteringsmyndighet gjorde år 2017 över hur det nuvarande systemet fungerar har den som avgett utlåtandet felaktiga uppgifter om den. Såsom det framgår ur Borgå regionala avfallsnämnds protokoll (23.3.2017 § 12) har man i utredningen beaktat enbart de i stadigvarande användning varande fastigheterna i området. Av de totalt 11 661 fastigheter, där man borde tömma slambrunnen minst en gång per år, hade avfallshanteringsmyndigheten uppgifter om att man tömt slambrunnen minst en gång från endast 4 562 fastigheter. Detta som bevis på att uppgifterna fattades från 7 099 fastigheter (61 %).

Faktum är att miljöskyddsmyndigheterna har fått tips från allmänheten om att avloppsslam har tömts ut i naturen. Dyliga olägenheter har också tagits upp i media. Transportsystemen är inte jämbördiga i avfallslagen. Beslutet att övergå till en av kommunen ordnad avfallstransport kräver inga motiveringar eller utredningar. I strid med vad byggnads- och miljönämnden har framfört, garanterar lagen inte en övervakning i båda transportsystemen. Tvärtom förutsätter lagen att man också i det av fastighetsägaren ordnade transportsystemet skall kunna ordna en lika effektiv övervakning. I praktiken har det visat sig att övervakningen är mycket svår att förverkliga. Såsom det framgår ur beslutsförslaget, får avfallshanteringsmyndigheten inte in de aktuella uppgifterna från närapå alla transportföretag. Detta trots att avfallslagstiftningen förpliktar dem att skicka in uppgifterna till avfallshanteringsmyndigheten. Avfallslagens villkor utgör utgångspunkten för transportsystemet, inte att stöda företagets verksamhetsförutsättningar. Avfallslagen har stiftats för att trygga människors och miljöns välmående.

11. **Byggnads- och miljöutskottet i Sibbo** har i strid med föredragandens förslag meddelat att det nuvarande systemet med av fastighetsinnehavaren ordnad avfallstransport borde fortsätta i Sibbo kommun vid transport av slam från slamavskiljande och slutna slambrunnar. Utskottet har konstaterat att alla i § 37 i avfallslagen (646/2011) upptagna förutsättningar uppfylls i området. Den av fastighetsinnehavaren ordnade slamtransporten främjar konkurrensen, förbättrar servicen och gör servicen mera mångsidig, samtidigt som kostnaderna för fastighetsägaren hålls på en måttlig nivå. Det nuvarande systemet bör dock förbättras genom att kräva att de privata transportföretagen meddelar de uppgifter som myndigheterna behöver om slämmängder och transporter såsom lagen förutsätter, i samarbete med och med hjälp av råd från kommunen. Kraven i avfallslagen är ovillkorliga och de bör efterföljas för att få till stånd ett omfattande transportregister.

Svar

Inga motiveringar eller hänvisningar har framlagts som stöd för de i utlåtandet framförda utsagorna. På basis av Högsta förvaltningsdomstolens årsboksbeslut gällande systemet med avfallstransporter

är det klart att det för bedömningen av de i avfallslagen uppställda förutsättningarna för ett av fastighetsinnehavaren ordnat transportsystem bör finnas nödvändiga uppgifter samt redogörelser.

12. **Kommunstyrelsen i Borgnäs** har i sitt utlåtande understött en fortsättning av det nuvarande av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet för avfall, såvida kraven i § 37 i avfallslagen uppfylls. I Borgnäs finns det tre vattenandelslag och i tätortsområdet ett kommunalt vattenverk. Därför finns det jämförelsevis få slamavskiljande och slutna slambrunnar att tömma. I kommunen finns det rikligt med tillförlitlig transportservice för avfallstransporter, vilka arbetar på rimliga och jämlika villkor. Som helhet sett bedöms konsekvenserna av den av fastighetsinnehavaren ordnade avfallstransporten vara positiva, särskilt då man beaktar konsekvenserna för hemhushållens ställning samt för företagens och myndigheternas verksamhet.

Svar

Med de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade systemet för slamtransporter inte de i § 37 i avfallslagen uppställda villkoren. Inga motiveringar eller hänvisningar har framförts som stöd för de i utlåtandet framförda utsagorna. På basis av Högsta förvaltningsdomstolens årsboksbeslut gällande transportsystemet för avfall står det klart att man för att kunna bedöma förutsättningarna för de i avfallslagen uppställda förutsättningarna för det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet bör ha de nödvändiga uppgifterna samt utredningarna.

13. **Stadsstyrelsen i Lojo** har beslutat att Lojo stad inte tar ställning till frågan om med hurudant transportsystem man borde ordna transporten av slammet från slutna och slamavskiljande slambrunnar, att slamtransporten ordnas enligt de mål och krav som uppställs i avfallslagen med beaktande av en jämlik behandling av invånarna i glesbygdsområden gällande servicens kvalitet och prissättning. Lojo anser det vara viktigt att man fattar ett beslut i detta ärende, som dragit långt ut på tiden, så att man kan ordna också slamtransporterna på det i avfallslagen avsedda sättet i västra och i östra Nyland.

Svar

Eftersom stadsstyrelsen har förordat och inte motsatt sig det av kommunen ordnade transportsystemet för slamtransporter, är det inte nödvändigt att skriva mer om det.

14. **Kommunstyrelsen i Sjundeå** har i strid med föredragandens förslag meddelat att det nuvarande systemet är kundvänligare. Särskilt på landsbygden är det viktigt att ha möjlighet att själv välja tömningsutrustning och tidpunkt. Transportregistret bör utvecklas så att det möjliggör en uppdaterad (realtida) myndighetsövervakning.

Svar

Inga motiveringar har framförts till stöd för utlåtandet. Med de motiveringar som framgår ur beslutet uppfyller det av fastighetsinnehavaren ordnade transportsystemet för slam inte de i § 37 i avfallslagen uppställda villkoren.